

Darujte za „Sklad otroške bolnice“ v Mariboru.

vsem drugim panogam in strokam šlo na roko. Ako izgubimo Lužo, pa izgubimo tudi več kmetovalcev, ki se bodo odločili za ono državo, kateri pripadajo pašniki, ker je le od njih odvisna njihova eksistenca. Lužo pa so tudi v strateškem oziru velikega pomena, ker vodi preko njih dobro zgrajena cesta iz Železne Kaple in Dobrle vasi do sredine gorovja Peca do Uskega stana, odkoder se da podaljšati radi zlozne lege prav do vrha Pece. Ker namerava razmejiti komisija že v nekaj dneh pričeti z delom, je stvar nujna in je dolžnost merodajnih krogov, da se za to zadevo temeljito zavzamejo. Lužo morajo pripasti Jugoslaviji, ako že ne cele pa vsaj oni del, ki se sedaj nahaja v naši državi. V tem slučaju ako bi Lužo pripadle nam ter bi jih knez Rosenberg hotel prodati, pa so pripravljene nekateri posestniki prispevati k nakupu, katerega bi bilo najbolje, da bi izvršila Kmetijska družba za Slovenijo.

Politične vesti.

* V seji narodne skupščine dne 25. t. m. je bil sprejet zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih s 135 proti 42 glasovom. Minister pravde dr. Marković je odgovarjal na interpelacijo posl. Deržića glede batinanja na Hrvatskem. Zeli konkretnih podatkov, nakar bo uvedel brezobzirno postopanje proti krivcem.

* Zemljoradnik dr. Novačan je prešel na belo nedeljo z vihrajočimi zastavami v Radičev tabor. V Pristavi je na shodu ustanovil »Slovensko republikansko stranko«. Svoj listič »Naša vas« namerava prekrstiti v »Slovensko republiko«. Metamorfoze g. Novačana so vsekakor nekoliko penagle.

* Vest »Jugoslavije« o sprejetju demisije dr. Žerjave je pobožna želja Peskovega glasila in seveda ni resnična. Demokratski klub je dr. Žerjavu ponovno izrazil zaupanje in odklonil vsako misel na njegovo demisijo.

* Zaslepljeni. Zagrebški blokaški list »Hrvat« je napisal te dni članek, v katerem slika svoječasno Khuenovo strahovlado na Hrvatskem kot nebena napram današnjemu »brezpravnemu« stanju. Neverjetno, kako plemenska strast zaslepi človeka! Članek pa je obenem dokaz za notranjo gnulobo in brezglavost blokaške politike.

* Vojskovodinski Nemei so na svojem zboru v Vel. Kikindi dne 20. t. m. sklenili, da se bodo v parlamentu priklopili oni stranki, ki bo številno najmočnejša in ki bo zastopnica monarhične oblike vladavine, ker so Nemei v monarhičnem duhu vzgojeni.

* Z genovske konference. Govor francoskega predsednika Poincaréja v njegovem rojstnem mestu Bar-le-due v Lotaringiji dne 24. t. m. pomeni bojno napoved zaveznikom. Izjavil je, da hoče Francija do skrajnosti braniti svoje pravice. Ona zahteva od Nemcev

le obnovo pokrajin, ki so jih razrušili in jamstvo proti zopetnim nemškim napadom. Te svoje pravice bo Francija branila, če jo tudi zavezniki zapuste. Rusko-nemško pogodbo zavrača kot nesprejemljivo. Obsoja Anglijo in Italijo, ki hodita v Genovi svoja pota in se brez Francije pogajata z Rusijo. — Vseled teh Poincaréjevih izjavanj je nastal na konferenci napet položaj, ki se je še poostрил, da vztrajajo na svojih protipredlogih na londonski memorandum, ter da ne popuste, četudi bi se konferenca razbila. Lloyd George pa še vedno upa na izravnanje nasprotij. Konferenca bo najbrže končana 2. maja.

* Čičerin o Rusiji. Čičerin je dal dopisniku »Chicago Tribune« izjave o nekaterih aktualnih zadevah, ki se tičejo Rusije, da v Rusiji nimajo predcenzure za tisk in da vladi nasproti listi lahko poljudno napadajo vlado. (Zato pa izvršuje cenzuro javnega mnenja — čezvračka!). Seveda bo ruska vlada šele potem privolila v svobodo tiska, ko ne bo več možnosti upora in pozivanja na protirevolucijo. (Izgleda, da bo Rusija še dolgo, dolgo čakala na boljševiško svobodo tiska). Na vprašanje, ali je sovjetska vlada vrnila zaplenjena ameriška imetja, je odvrnil Čičerin, da vlada sploh ni zaplenila ameriškega imetja. Na vprašanje, ali je sovjetska vlada odredila umor carjevih hčeri, je dejal Čičerin, da se sploh ne ve za bivališče carjevih hčeri. On da je čital v listih, da se nahajajo neke v Ameriki. Carja je justificiral lokalni sovjet in to v času, ko je bil ves tamošnji kraj zaseden po češkoslovaških četah. Na zadnje vprašanje, koliko ljudi so tajna sodišča obsodila na smrt, je pojasnil Čičerin, da v Rusiji sploh ni tajnih sodišč. Število obsojenih po rednih sodiščih je bilo oficijelno razglašeno. (Slednji odgovor najbolj kaže Čičerinovo zadrego). Po Čičerinovih izjavah je rusko vprašanje čisto enostavno: glavno je, da se pusti vladati trojici Lenin-Troekij-Čičerin, pa mirna Bosna...

* Madžarska propaganda v inozemstvu je izredno dobro razvita. Ta propaganda stremi za tem, da zruši sklepe pogodbe v Trianonu. To dokazujejo »strogo zaupne« okrožnice »madžarske narodne zveze« na vse velike župane in načelnike madžarskih občin. Dokument je te dni objavila dunajska »Arbeiter Zeitung«. V okrožnici se natančno slika obseg madžarske propagande v notranjosti države in v inozemstvu, katero propagando vzdržuje in plačuje madžarska vlada. »Madžarska narodna zveza« izdaja brošure in knjige proti določbam trianonske pogodbe, vodi razsežno propagando za »integriteto dežel krone Sv. Stefana«, dokazujoči »kulturno nadmočje madžarskega plemena« nad sosednimi državami itd. Dozdej je izšlo takih brošur in knjig 30 v angleškem, 17 v francoskem, 6 v italijanskem in 6 v nemškem jeziku, zavsem v prilično 600.000 izvo-

dih. Zveza vzdržuje nadalje v inozemstvu tri poročevalne urade in sicer angleškega (»East European Presse Service«), ki zalaga 482 največjih angleških in ameriških dnevnikov, francoskega (»Nouvelles de l'Europe Orientale«), ki zalaga 300 francoskih listov, nemškega (»Osteuropäische Korrespondenz«), ki zalaga 300 nemških listov. V vseh svojih poročilih zahteva revizijo trianonske pogodbe. Zveza ima z osemnajst inozemskimi listi tako tesne zveze (seveda z denarjem!), da ti brez pridržka objavljajo vsa poročila zveze. Vse to naj bo naši vladi resen opomin, na nastopi aktivno proti madžarski propagandi, pa tudi resen opomin našemu časopisju, da ne nasede pisanju velikih svetovnih listov o stanju v naši in v drugih nasledstvenih državah. Značilno je, da je neki madžarski list v Budimpešti prosil našo vlado dovoljenja, da ustanovi v Beogradu podružnico in izdaja tam svoj list. Tega bi še manjkalo, da bodo tudi madžarski agentje začeli v naši državi ruvati proti nam.

Dnevna kronika.

— Javni nasadi. Z ozirom na članek pod tem naslovom v sobotnem »Taboru« se nam poroča, da cestarji obsekavajo le one veje, ki mole v prometni prostor ceste, ali, ki segajo do brzojavnih in telefonskih ter električnih tokovodov v smislu tozadevnih službenih predpisov. Državna cestna uprava, ki stoji pod vodstvom kralj. gradbene sekcije v Mariboru in je od okrajnega glavarstva popolnoma neodvisen in ločen tehnični urad, o skrbuje posebno pazljivo sadno drevje in ima v to svrhu na razpolago lastne strokovnjake. Dokaz temu je, da se je v spomladi leta 1921 nasadilo 400 novih mladih jablan na progi Konjice-St. Ilj in na progi Selnica-Dravograd. Vsako leto v spomladi se strokovno pregleda sadno drevje in izvršijo vsa dela, ki so potrebna za lep razvoj jablan. Sadjarska šola nima v tem oziru nobene ingerence. Cestni nasadi tukajšnje sekcije so izmed najlepših v Sloveniji. V zadnjem času so se obsekali le nekateri topoli v bližini Maribora, ker so poškodovali brzojavne naprave ter so bili deloma trohneli. V zadnjem času se pač mnogokrat gode slučaj, da občinstvo samo namenoma poškoduje drevje in je državni cestni upravi nastala s tem velika škoda. Priporočamo javne nasade zaščititi občinstva. Vsakogar, ki ga kdo zasači pri poškodovanju javnih nasadov ob državnih cestah in drugod, naj se brez pardona naznanj pristojni oblasti. Vandalizmu treba napraviti konec!

— Smrtna kosa. V Središču je večeraj umrl tankajšnji posestnik Ivan Kolarič. Kolarič je bil eden ustanoviteljev okrajne posojilnice v Ormožu ter dolgoleten njen odbornik.

— Ladja »Soča«. V Splitu so prekrstili bivšo ladjo Ungaro-Croate

»Maros«, ki pripada sedaj Jadranski plovnitvi v »Soča«.

— Sarajevo za gladno Rusijo. V Sarajevu so nabrali glasom poročil tankajšnjih listov za gladno Rusijo 100.000 K.

— Gradnja katedrale v Beogradu. V Beogradu so začeli s pripravami za gradnjo velike nadbiskupske katedrale. Z gradnjo samo bodo pričeli prihodnjo spomlad.

— Osijek gradi. Kakor poročajo osiješki listi grade v Osijeku preko 50 novih stavb, dočim je vloženih še več novih prošelj za dovoljenje gradnje stanovanjskih hiš ter industrijskih podjetij. Maribor pa gradi — beri in piši — eno samo hišo.

— Muftija za Hrvatsko in Slavonijo. Dosedanji zagrebški Ismet efendi Muftić je imenovan sedaj za muftije (nekakega muslimanskega škofa) Hrvatske in Slavonije.

— Vojaški nabori v Primorju. Italijanski vojaški uradni list objavlja, da se bodo v novih pokrajinah Italije vršili nabori za letnike 1899., 1900., 1901. ter 1902. od 10. maja do 10. avgusta letos. Na nabore pa ne bo treba priti onim, ki so že služili bodisi v avstro-ogrski ali pa v kaki zavezniki armadi.

— Proti tržaškimi fašistom. Po zadnjih fašistovskih izgredih v Sv. Križu, pri Sv. Jakobu in v Rojmanu je tržaška kvestura izdala vsem podrejenim policijskim komisarijatom nova stroga povelja, da morajo skrbno paziti, da ne pride nikjer več do izgredov ter da morajo takoj v slučaju potrebe nastopiti proti komurkoli, torej tudi proti fašistom. Smo radovedni, če se bo ta odredba tudi res izvrševala, ali pa bo ostala kakor vse dosedanje samo na papirju.

— Hitrost italijanske pošte. Kakor poroča tržaška »Edinost« je tudi italijanska pošta, ki pridno preganja slovensčino dosegla rekord v hitrosti. Neka dopisnica, katera je bila oddana 21. marca lanskega leta v Bologni je dospela naslovljenki v roke namreč komaj te dni. Za pot iz Bologne v Trst je rabila torej eno celo leto. »Edinost« pristavlja, da bi bila ta razglednica lahko prej prispela okoli sveta ter pravi: »Vsa čast naši poštni upravi, ki je dosegla tak rekord«.

— Urugvaj je te dni ustanovil v Trstu svoj konzulat. Za konzula je imenovan Abel de Fuentes.

— Politična smešnica. V svoji knjigi »Izza vojne« je objavil znani preok, angleški colonel Repington tudi razne resnične smešnice, med katerimi je gotovo najbolj zanimiva sledeča: Francoskega »tigra« Clemenceaua so kakor znano operirali na slepiču. Ko je bila operacija gotova, ga je nekdo vprašal, kako se počuti brez slepiča. »Vrlo dobro«, je odvrnil Clemenceau, kajti samo dve stvari sta na svetu popolnoma nepotrebni, to je slepič ter Poincaré.

H. Družović:

O muzikalni odgoji našega občinstva.

(Epilog k proizvajanju Sattnerjevega oratorija »Assumptio«.)

Pred 20 leti sem kot konzervatorist v G. poslušal proizvajanje Händelovega oratorija »Samsona« zastran ondotnih učiteljskihnikov. Sodelovali so operni pevci kot solisti in vojaški orkester. Proizvajali so se pa oratoriji vsako drugo leto, kar je bilo tem ložje, ker so bili v to zunanji pogoji podani. V mestu dobra opera in druge večje muzikalne prireditve v izobilju. Spomin na omenjeno prireditev je dal nekako vzpodbudo k slični letošnji prireditvi v Mariboru. Parmov »Povodni mož«, ki se je izvajal lani, je pokrepil upanje, da se tudi proizvajanje velike oblike oratorija utegne posrečiti. Je, kakor pri vsakem pouku. Pričeti se mora z enostavnimi in polagoma stopati k sestavljenem. Pri občinstvu pa, ki mora hoditi v muzikalnem oziru tudi isto razvojno pot, se vrši ta proces izdatno počasneje, kakor pa pri pevcih, ki stoje pod neposrednim vplivom sistematskega strokovnega pouka. Dokaz temu je dejstvo, da nima velik del občinstva obširne skladbe v celoti ni pojml. V celoti namreč,

kajti, posamezne točke kakor na pr. v 2. delu in dr. so učinkovale predvsem kot edince in ne kot organski deli celokupne skladbe. Vzrok tej prikazni je iskati v povprečni muzikalni naobrazbi občinstva. Da ista ne more biti še dokaj razvita, temu so pač krive dosedanje razmere. Naša mesta, ki so nekako stedišča kulturnega življenja, so bila v dobi pred prevratom v nemških rokah. Muzikalno življenje je bilo sicer dokaj razvito, a našemu narodu več ali manj tuje in nepristopno. Imam predvsem v mislih Maribor, Celje in Ptuj. Muzikalna proizvajanja v teh mestih so k večjemu posredno vplivala na intenzivnejše delovanje čitalniških pevskih zborov. In to je bilo vse. O kakki samostojni instrumentalni glasbi ni bilo ne duha ne sluha. Prevrat pa nas je postavil pred nove naloge. Dobili smo docela novo občinstvo, ki se je zbralo iz vseh delov pokrajine in države in to še nima celokupne poteze glede povprečne muzikalne izobrazbe. Gojili smo namreč Sloveni večino le vokalno glasbo in kdor je na violini obvladal vse vloge, bil je že praveat virtuoz. Dokaz temu dejstvo, da se ne najde v Sloveniji zadostno število učiteljev-instrumentalistov, da bi zasedli mesta na glasbenih šolah. Pomagati nam morajo Čehi. Da je pa instrumentalna glasba podpirateljica vokalne, doka-

zujejo nam češki pevski zbori. Vsi pevci so tudi instrumentalisti, kajti instrumentalna glasba je pri Čehih izredno razširjena. Instrumentalist je primoran, obračati pozornost večjim oblikam, ker instrumentalna izraževalna sredstva so večja in izdatnejša. In to pride v prid pevci, ki je instrumentalist. Naše občinstvo pa instrumentalno še niti vzgojeno ni. Opazujemo le fiziognomije poslušalcev pri muzikalnih prireditvah, osobito pri instrumentalnih in videli bodemo, da imamo pred seboj gledalce in ne poslušalce. Vsaka kretnja dirigentova se zasleduje, vsak nastop instrumentalne skupine se opazuje, kar se vidi na tem, da se obrazi vsakokrat pomikajo v smeri, od katere prihajajo močnejši zvoki. In če udari veliki boben, cela dvorana je s svojimi pogledi gotovo na desni strani. Pri tem seveda o kakem notranjem zasledovanju muzikalnih misli, katere izraža skladba, ne more biti govora. (Drugod se lahko opazi nasprotna slika, da zatisnejo posamezni poslušaleci svoje oči, da jih zunanji dogodki v orkestru ne motijo v uživanju notranjih muzikalnih vtisov. Poskušalo se je v tem oziru celo z zakritimi orkestri. Ravno isto prikazen je zasledovati v našem gledališču.

Pri najresnejši sceni more dati kak slučajni dogodek ali prav brezposelna kretnja na odru povod smeha

in človek že nekako čuti, kako pričakujejo nekateri posetniki take momente. Tudi tukaj se obiskovalci še ne morejo vglobiti v vsebino podanega, ampak vse nekako na zunanostih. Prav kakor majhni otroci. Napravi izlet, pa ne bodo zvečer doma pripovedovali, kaj so lepega videli, ampak, kje so našli lepa jabolka ali pa dobili dobro jesti. Vseled tega je tudi umevno, da je bil pri dosedanjih naših ljudskih koncertih ravno pri najenostavnejših skladbah (»Slovenskim mladencem«, »Dobro jutro«) največji upravn frenetičen aplavz. Ta je bil nekak ljudski muzikalni credo. Muzikalni krogi so se pa — in to po pravici — zgražali nad tem, da se take točke postavijo na spred. In vendar je bilo to treba, da se doseže potrebni stik s širjim ljudstvom.

Drugod seveda tega sredstva več treba ni. Kdor je na pr. v predvojni dobi poslušal promenadne koncerte mestne godbe v Gorici, je slišal lahko cele akte iz »Aide«, katere je občinstvo z izredno pazljivostjo poslušalo, akoravno je manjkala organski del scenerija. Umetnostna oblika opere je bila tem ljudem docela umljiva in fantje so zvižgali cele odlomke arij na ulici.

(Konec prih.)

Pretrgana pesem.

Povest.

Poljsko spísala Eliza Orszeszkowa.

Z današnjim dnem končuje naš do-
sedanji avanturistični roman »Gospo-
darica sveta«, ki je s svojo živahnostjo
in napetostjo pridobil na mah vse naše
čitateljstvo. Da dobe roman tudi oni,
ki ga morda niso čitali v celoti in oni,
ki ga sploh še niso čitali, kakor tudi
vsi ostali, ki se radi za nekaj ur po-
utrudljivem vsakdanjem življenju za-
maknejo v daljne dežele Kine in Afri-
ke, da se razvedre ob čudežnih dogo-
divščinah simpatične Mavde Gregar-
dove in njenih spremljevalcev, smo po-
skrbeli, da izide roman v ponatisu.
Roman bo kmalu dotiskan in se pred-
naročila nanj že lahko pošljejo na Ma-
riborsko tiskarno. Za spremembo pa
bo »Tabor« prišel prinašati prevod
krasne in zanimive povesti slavne polj-
ske pisateljice Elize Orszeszkowe, kate-
rega je oskrbel znan slovenski preva-
jalec. Za »Pretrgano pesmijo« pa pri-
pravlja uredništvo prijetno iznenade-
nje s prevodom nekega svetovno slavnega
romana.

JDS.

Seja izvrševalnega odbora JDS za
mariborsko volilno okrožje je v nedeljo
30. t. m. ob 9. uri dop. v mali dvorani
hotela Union v Celju.

Demokratski družabni večer v Ma-
riboru je 10. junija v obeh zgornjih
dvoranah Narodnega doma. Poleg pre-
davanja vseuč. prof. dr. Hlešica iz Za-
greba »o pomenu Maribora v naši ju-
goslovenski zgodovini« bo raznovrstna
zabava.

Mariborske vesti.

Maribor 26. aprila 1922.

m Mariborska zloba. Na dopis pod
tem naslovom v »Jugoslaviji« z dne
26. t. m. smo prejeli od odbora društva
»policijskih nameščencev«, podružnice
v Mariboru izjavo, da je bil ta dopis
vzrok vednosti društvenega odbora
in vposlan uredništvu »Jugoslavije« in
da odboru ni bilo prej o tej nameri ni-
česar znano. Društveni odbor prote-
stira proti v tem listu mu podtaknje-
nim nameram in žalitvam in bo v znak
protesta danes sklepal, ali ima prelo-
žiti vesolico na drugi dan, ali pa jo
žiti vesolico na drugi dan, ali pa jo
preložiti žalitve katerikoli si boji stran-
ke, oziroma politiziranje v društvu
in to iz ozirov na društvo in na službo
članov.

m Mariborska podružnica »Prosvet-
e« prejema dnevno dopise iz raz-
nih obmejnih postojank s prošnjo, po-
stanovali ali spopolniti knjižnice.
Odboru samem primanjkuje gmočnih
sredstev za nabavo knjig, obrača se
veled tega na cenj. občinstvo s prošnjo,
da olajša delo odboru s tem, da mu da-
ruje vse knjige, ki jih lahko pogreša.
V ta namen bodo akademiki in dijaki
prihodnji petek in soboto pobirali po
stanovanjih namenjene knjige.

m Glasbena Matica v Mariboru ob-
javlja, da lansko leto ni izdajala iz-
kaznic za članarine in darila, ki so jih
nabirali gospodje pismonoše in jih po-
stojnega urada redno oddajali Ma-
tici; in sicer radi tega ne, ker so bila
na nabiralnih polahnapisana imena
darovalcev do malega nečitljiva in na-
slavi pomanjkljivi. Da pridejo častiti
člani in darovalci v posest izkaznic,
vročila je letos Gl. Matica potom poš-
nega urada pismonošem izkaznice, ka-
tere dobi vsak darovalec ozir. član že
pri izročitvi darila ozir. članarine. —
Slavno občinstvo se naproša, da mno-
gobrojno prispeva za ta prvovrstni in
prepotrebni zavod, ker bi brez izdatne
pomoči moral svoje delovanje radi po-
manjkanja sredstev opustiti.

m Proslava 1. maja. Tukajšnja
podružnica ZJZ bo priredila na pred-
večer 1. maja, to je v nedeljo dne 30.
aprila t. l. v proslavo praznika dela,
veselico, ki se bo vršila v vseh prostori-
h »Narodnega doma«. Sodelujejo vsi
odseki bratskega društva »Drava«
(godba, pevski in tamburaški zbor). V
veliki dvorani ples. Cene zmerne. V-
stopnina prosta. Začetek ob 15. uri.

Čisti dobiček je namenjen podporne-
mu podružničnemu skladu. Tovariši,
pridite polnoštevilno in povabite znan-
ce in prijatelje. 1. maja zvečer ob 20.
uri v veliki dvorani »Narodnega do-
ma« manifestacijski shod. Pred sho-
dom koncert godbe »Drava« na Glav-
nem trgu.

m Seja občinskega sveta (nadaljeva-
nje in zaključek II. redne seje) se vrši
v petek, dne 28. aprila ob 19. uri v
mestni posvetovalnici.

m Ljudska univerza priredi v pe-
tek zvečer ob navadni uri diskusijski
večer o filozofskih vprašanjih. Vabimo
k številni udeležbi.

m Protituberkulozna liga se lepo
razvija ter je našla posnemanje tudi
že v drugih okrajih Slovenije. To dni
sta obiskala predsednika tukajšnje
PTL, okrajnega glavarja dr. Lajnšiča
okrajni glavar iz Slovenjgradca, dr.
Ivavc in okr. zdravnik celjski dr.
Verčon, ki sta se informirala o ustroju
in organizaciji tukajšnje Lige, da tudi
v svojem področju organizirata po-
družnice.

m Zdravniško društvo v Mariboru
ima v petek 28. t. m. ob 16. uri v kolo-
dvorski restavraciji v Mariboru odbo-
rovo sejo. Vsak član društva je dobro-
došel.

m Dramatični odsek Sokola »Stu-
denčih« priredi v soboto dne 29. aprila
z začetkom ob 20. uri v Sokolskem do-
mu v Studencih splošno priljubljeno
veseloigro v 3. dejanjih: »Pri belem
konjičku«. Vsi prijatelji društva v
Mariboru in okolici se vabijo k obilni
udeležbi.

m Straža v mestnem parku: Ker se
množe slučaji raznovrstnega bodisi ne-
premišljenega bodisi zlobnega poško-
dovanja nasadov, ograj, klopi ter celo
godbenega paviljona v parku, kjer so
bili siloma odtrgani celi železni deli
doprstne ograje, je olupševalno društvo
primorano najeti si posebnega čuvaja,
ki je upravičen ustaviti vsakega, ki
na kakršenkoli način poškoduje park
in njegove dee, trga cvetje, lomí veje,
hodi po travi itd. ter izročiti javni
straži. Razven tega se bo postopalo z
dotičnim sodnijskim potom. Občinstvo
se opozarja v njegovo lastno korist na
svarilne napise v mestnem parku ter
naproša, da podpira olupševalno društ-
vo v njegovem delu in mu pomaga sa-
mo od sebe delati v parku red. Starše
in druge v to poklicane činitele se tem
potom naproša, da v svojem delokrogu
poduče otroke, gošence itd. ter jih opo-
zore na prepovedi in posledice even-
tuelnih poškodb.

m Sodna razprava proti trgovcem z
mrhovino. Včeraj sta se zagovarjala
pred mariborskim kazenskim sena-
tom znani živinski trgovci Simon
Prah iz Pesnice in mesar Kliček iz
Pobrežja, ker sta prodajala na trgu
orknjeno živino. Na založni klopi pa
je sedel tudi mesar Nendl, katerega je
izdal njegov hlapec, da je hotel proda-
jati meso poginule krave župniku pri
Sv. Petru. Kakor smo že svojčas poro-
čali, je poljal hlapec kravo ponoči iz
Sv. Petra proti mestu. Na potu pa ga
je ustavil stražnik, kateremu je hlapec
izjavil, da bo to »meso« še drago pro-
dano ter ga prosil, naj slučajja ne na-
znan, ker bi ga sicer gospodar odpu-
stil iz službe. Vsi trije obtoženci so od-
ločno tajili ter se je morala razprava
radi nadaljnih neizvedenih preložit.

m Nesramno izživljanje. V ponedeljek
se je začel nek »gospod« na Aleksan-
drovi cestí prerokati z nekim vojakom,
pri čemur je opusl vojak z Nemcem
priljubljen psovko »Serbischer
Hund«, na kar mu je vojak prisilil par
zaušnice. Nadaljnemu pretepu je na-
pravila konec policija, ki je oba na-
sprotnika vzela v svoje varstvo ter
prijavila kompetentnim oblastim.

m Velika kavarana. Najmodernejša
Kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu
in inozemski listi. Eleganten Bar. —
Dnevno koncerti.

Kultura in umetnost

x Gusti Danilo v našem gledališču.
Sinoči je v ulogi mrs. Erylne v
»Pahljači Lady Windermere« nastopi-
la ga. Gusti Danilo, članica ljub-
ljanskega Narodnega gledališča. Gle-
dališče je bilo obiskano srednjedobro
in gostovalka je žela obilo aplavza, po
drugem dejanju pa je prejela tudi dva
krasna šopka. Kaj naj rečemo o njeni
igri? Ostala je še vedno taka, kakor

je bila nekoč, ko je s svojo umetnostjo
osvajala ljubljanska in tržaško pred-
vojno publiko, ali bolje povedano, osta-
la je zvesta gledališki smeri one dobe
iz katere je izšla. Med njeno igro in
mod igro ostalih igralcev pri sinočnji
predstavi je bila razlika nekako ista,
kakor je med pesniki zadnje in najno-
vejše dobe. Ekstremist bi njeno umet-
nost zavrgel in obsodil, češ, to je patos
in šablona; toda storil bi ji krivico, ka-
kor bi storil krivico recimo Gregor-
čiču, ako bi mu očital njegove prigodi-
nice. V celoti njena šola pač ne odgo-
varja več razvoju današnje gledališke
umetnosti, toda ima pa vendar mnogo
vrline, katere je moderna v svoji pre-
veliki samozavesti in objestnosti za-
vrgla in morda ravno toliko, kolikor
ima moderna slabosti. O tem bi se dalo
pisati dolge razprave, toda tu ni mesto
za tako stvari in tudi prostora ne, zato
se moramo omejiti le na par splošnosti.
Ga. Danilo vpoštevajo milje igre, naši
Skrbinskovi ga ne upoštevajo, oziro-
ma so prešibki, da bi ga pogodili. Nji-
hovi Londončani so slovenski malome-
ščani, oblečeni v frak, ki jim ne pri-
stojajo, ker ga nosijo le vsake kvarte
enkrat, zato niso tipi, ampak figure.
Ga. Danilo govori glasno, čeprav s
patosom in priučeno odsko govorico,
toda ona pozna vsaj dikičjo, naši je ne
poznajo in vendar bi ta njihovi smeri
prav nič ne škodovala, ampak na-
sprotno koristila, ker kakor pesem ne
sme in ne more nikoli popolnoma iz-
gubiti ritma, ker bi potem ne bila več
pesem, tako tudi oderska izgovorjava
ne sme izgubiti dikičje in modulacije.
Ga. Danilo je v svoji smeri popolna
in stremi vedno znova za popolnostjo,
naši pa tega stremljenja nimajo v to-
liki meri. Oni mislijo da je že to do-
volj, da so dobili nov oderski izraz, ne
vejo pa da je od početka do dovršitve
tega izraza dolga dolga pot, na kateri
je treba mnogo prvotnih hib izglediti.
Te hibe so diletantizem, a diletantizem
je treba premagati in ga zavreči, ne
ga pa neprestano še povdarjati v kri-
vem mnenju, da so te hibe bistvo no-
vega izraza. Primitivizem, ki je več
ali manj sestaven del vseh novih umet-
niških struj in seveda tudi igralske,
je v bistvu tudi umetnost, toda mnogo
bolj težka kakor kaka druga, čeprav
izgleda na zunaj morda najbolj lahka.
A ravno to »ara, ker ravno ono, kar
je najbolj enostavno, je navadno naj-
težje doseči.

Sokolstvo.

o Načelstvo Kola jahačev sokolske-
ga društva v Mariboru ima v četrtek,
27. t. m. ob 19. uri zvečer sejo v restav-
raciji Narodnega doma. Bratje, ki še
niso prijavili svoje udeležbe na vso-
sokolskem zletu v Ljubljani, pa se neme-
ravajo udeležiti, naj se do konca tega
meseca prijavijo tajniku br. Brunu
Parma, glavni kolodvor. Zdravo! Na-
čelstvo.

o Prosvetni odsek MSZ priredi v
nedeljo, 30. t. m. dve predavanji in si-
cer ob 10. uri v Mežici in ob 15. uri v
Prevaljah. Na obeh predava br. Novak
iz Maribora, v Mežici »O sokolski mi-
slit« v Prevaljah pa »60letnica Sokol-
stva«. Bratje in sestre, udeležite se
predavanj polnoštevilno!

o Sv. Marijeta na Dr. p. Za tuk. So-
kola je daroval g. ravnatelj dr. Pipen-
bacher iz Ljubljane znesek 1000 K.
Vivant sequentes!

Sport.

: SK »Korotan« sklicuje dne 29. t.
m. izvanredni občni zbor, ob 20. uri v
restavraciji »Maribor« z dnevnim re-
dnom: 1. poročilo predsednika in tehnič-
nega odbora, 2. združitev SK »Koro-
tan« z ISSK »Maribor«. Udeležba vseh
članov SK »Korotan« neobhodno po-
trebna. Tajnik.

: Maribor: MAK 3:2 (1:2) Prven-
stveno tekmovanje minulo nedeljo je
imelo zelo oster značaj. »Maribor« pre-
vzame takoj igro ter forsira napade na
MAKovo vrsto vedno bolj in bolj tako,
da postane v drugem polčasu igra že
enostranska. Toda že v 11. minuti pre-
seneli Mariborovo obrambo predor
MAKa, ki zaznamuje s tem svoj prvi
uspeh. Igra »Maribor« postane oprez-
nejša, ko pa prenese MAK vnovič zgo-
red Mariborova vrata in z roko zad-
žano žogo v 19. minuti drugič pošlje v

goal modrih, se polasti »Maribor« res-
nost. V 24. minuti preigra Vauda ob-
rambo MAKa ki doseže prvi goal za
»Maribor«. Vkljub velikemu pritisku
na MAKova vrata konča polčas proti
pričakovanju 2:1 za MAK. Po zame-
njava prostorov prevzame »Maribor«
igro popolnoma v roke ter se skoro za
stalno vgnezdí na polovici MAKa. To-
da tukaj se izkaže napadalni trio kot
popolnoma nezmožen. Celih 30 minut
se predvaja tik pred vratom MAKa
kombinacijska igra, ki celo 2 metra
pred goalom ne neha. Zdi se, kot da
se je pozabilo na streljanje ali pa da
se hoče s koleno streljati goala. Sele v
30. minuti postavi desno krilo z po-
osrednjem napadalcu in desni zvezi
zgrešeno žogo rezultat na 2:2. Brez-
uspešni napadi »Maribora« se zopet
nadaljujejo, pri katerih more MAK le
malo motiti hiperkombinacijo »Mari-
bora«. Sele v 40. minuti rezultira iz
prostega strela v kazenskem prostoru
zopet po desnem krilu 3. in odločilni
goal za »Maribor«. Kmalu na to konec
napetega tekmovanja. Tekma je izka-
zala precejšen obisk. Igra je vodil
sivarno ter posebno v 2. polčasu zelo
točno savezni sodnik g. Šuput. »Mari-
bor« je v sledeči postavi Glazer—Pava-
lec, Skrabar—Marussik, Stanber, Wag-
ner—Pobeška, Vogrinec, Vauda, Ie-
nassi, Ogrizek. R. Š

Zdravstvo.

Sezona v zdravilišču Rogaška Sla-
tina. Na mnogobrojna vprašanja si
dovoljuje podpisano ravnateljstvo spo-
ročiti sledeče: V državnem zdravilišču
Rogaška Slatina traja sezona od 1. ma-
ja do 30. septembra. Cene sob z eno ali
dvema posteljama znašajo v glavni
sezoni t. j. od 15. junija do 31. avgusta
5 Din. do 30 Din. Za uporabo perila in
razsvetljave se zaračuna 20 do 25%
navedenih cen. Zdraviliška in godbe-
na pristojbina se zaračuna dnevno in
znaša pri več kot dvadnevnomu biva-
nju v zdravilišču vsake 2,50 Din. O-
troci v starosti od 4 do 12 let in slu-
žinčad gostov plača polovično zdravi-
liško in godbeno pristojbino. V pred-
in posezoni to je od 1. maja do 15. ju-
nija in od 1. septembra naprej se zara-
čunavajo cene za sobe, zdraviliško in
godbeno pristojbino in cene za vsa
zdraviliška sredstva s 25% popustom.
Državni uradniki, častniki in svečeni-
ki vseh veroizpovedanj, njih žene in
nepreskrbljeni otroci ter njih vdove
sirote so oproščeni od plačevanja zdra-
viliške in godbene pristojbine in so
jim vsa kopališka sredstva brezplačno
na razpolago. Glede stanovanja pa
vživajo iste ugodnosti, kot državni u-
radniki. Opravičenost do vseh teh u-
godnosti se mora dokazati s pravnove-
ljavnimi dokumenti. Cenj. gosti se
uljudno naprošajo, da si pismenim po-
tom pravčasno zagotovijo stanovanja
in šele odpotujejo v zdravilišče, ko so
dobili ugoden odgovor. Brez upošte-
vanja tega predpisa ne prevzame rav-
nateljstvo nikakega jamstva, da dobe
v zdravilišču stanovanja. Na brzojav-
na vprašanja se odgovarja le potem,
če je bil odgovor plačan. Penzija raz-
zun v dietetični kuhinji ni vpeljana.
Cenj. gostom pa stoji na razpolago
prvovrstni hoteli in restavracije, kjer
stane opoldanski obad in večerja po
jedilnem listu na dan in osebo približ-
no 10 do 30 Din. Dalje je gostom na
razpolago švicarija, konditorija, deli-
katesna trgovina, zajutrkovalnica itd.
Pošta se dnevno dvakrat dostavlja.
Bančne posle oskrbuje v zdravilišču
podružnica »Jugoslovske Union ban-
ke«. Vsa nadaljna pojasnila daje rav-
nateljstvo Drž. Zdravilišča Rogaška
Slatina.

Revolucija v medicini. Električna, o
kateri je pred par stoletij sanjalo ko-
maj par učenjakov, je v zadnjih dvaj-
setih letih popolnoma vzrevolucioniri-
rala naše življenje in še vedno odvarja
nove nepričakovane perspektive v bo-
dočnosti. Tako igra tudi v medicini e-
lektrična velikansko vlogo in z najno-
vejšim odkritjem nekega ameriškega
profesorja so označeni vsi dosedanja
uspehi na tem polju. Ta učenjak je iz-
našel nov aparat, ki s pomočjo elek-
tričnega toka sam določi diagnozo vsa-
ki bolezni. Ta stroj je bil pravzaprav
iznajden že mnogo prej, toda sedaj še

Ne se je izpopolnil in začel tudi praktično uporabljati. Izumil ga je dr. Adams iz San Franciska. Dr. Adams trdi, da njegov stroj določi diagnozo bolezni na podlagi radioaktivnosti v bolnikovi krvi. Ta aparat se je sedaj izpopolnil z nekakim terapevtskim dodatkom, ki daje sistemu bolnika s pomočjo električnega toka vibriranje, nasprotno vibriranje obolelega orga-

nizma, ter na ta način normalizira bolne soku in jih zopet ozdravi. Dr. Adams zdravi na ta način jetiko, sifilis, revmatične bolezni in tudi raka. Dr. Adams je imenoval svoj stroj »oscilodastom«. Na Angleškem ga je začel te dni uporabljati znani londonski specialist dr. Barry, ki je izjavil, da je dr. Adams s svojo iznajdbo storil človeštvu več dobrega, kakor vsi

evropski in ameriški zdravniki skupaj. Dr. Adams je baziral svoj izum na modernem znanstvenem naziranju, ki trdi, da materija ni nič drugega, nego aktivnost elektrona. Pri preiskavi je potrebno le par kapljice bolnikove krvi. Zanimivejša od te revolucije pri določitvi diagnoze pa je revolucija v metodah električnega zdravljenja. Dr. Adam trdi, da je bolezen samo neka

neugodna variacija elektrona materije, ki pa jo njegov stroj zopet spravi v normalni tok. Izjave angleških zdravnikov o tej novi iznajdbi ameriškega tovariša so izredno laskave. Dr. Thomson, najbolj znan angleški specialist trdi, da je videl slučaje, ki jih je sam smatral za neozdravljive, ki pa so se s pomočjo dr. Adamsovega aparata popolnoma ozdravili.

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figdor. Prevel: R. R.

Konec.

(63)

80.

Jutro je. Baron Murphy ne vzdrži več v svoji hotelski sobi. Še vedno ni nikogar! Še vedno ni nikakega odgovora!

Na jasno mora priti za vsako ceno.

Murphy vzame klobuk ter gre.

Na jezeru v bližini obrežja pred vilo »Solitude« plavata dva črna ribiška čolna. V čolnih stojita dva ribiča ter vlečeta mreže iz vode. Kako težke so. Komaj, da jih dvigneta.

Končno se prikaže iz vode vendarle tudi vsebina.

»Človek!« krikneta s prestrašenim glasom.

In potem dvigneta s poslednjim naporom mrtvo truplo v čoln. Počasi veslata proti obrežju. Na obrežju dvigneta ribiča mrtvo truplo ter ga odneseta pred vrata vile »Solitude«.

Na vratih se pojavi sluga, pogleda, krikneta.

»Mladi gospod! Naš mladi gospod!«

Trenutek nato ga odnese pred Mavdo.

»Mitja!« krikneta Mavda divje, ubito. »Tega nisem hotel!« in zgrudi se na njegovo mrtvo truplo. Ganjeni se umaknejo navzgor.

»Mitja!« ihti Mavda. »Nisem vedela, kaj počnem!«

Odpusti mi, odpusti!«
V lepem mrtvem dečkovem obličju leži tako trpek smev, da se Mavd akorak za korakom odmakne.

Začujejo se koraki... govorjenje...

»Pustite me dalje! Govoriti moram z gospodom Šutjakom! Pustite me k njemu!«

Naslednji trenutek se odpro vrata. Pred Mavdo stopi baron Murphy.

Mavda plane kvišku, kakor zadeta od strele.

»Murphy!« krikneta. »Tako daleč si torej!... Veš li kdo sem? Veš kdo te je preganjal? Preganjal kakor divjo zver vse do sem, do tega mrliča? Se li še spominjaš uboge, male, nedolžne Mavde Gregaardove iz onih dni pred osemnajstimi leti, katero si upropastil... katero si spravil v ječo, katero si spodil iz svoje palače med divjim vriščem tvojih slug in pijanih tovarišev? Poglej me... Drzni si reči, da si pozabil nanjo!«

Toda jaz Mavda Gregaardova nisem pozabil! Ko sem hotela že vse odpustiti, takrat se je pojavil že zopet baron Murphy, nenadoma in naenkrat kakor vrag iz pekla! Sovražnik vsega dobrega in poštenega! Živel je nekdo, inženir Allan Stanley mu je bilo ime in ta je hotel osvoboditi svet za vedno vseh Murphyjev. To pa se ni smelo zgoditi, ha-ha-ha! Radi tega sta morala poginiti on in njegova iznajdba. Morala je izginiti njegova ideja in z njo odrešenje sveta! Ni si li mikdar vedel Murphy, kdo je bila tista milijarderka, najbogatejša ženska sveta, Stanleyeva žena? Mavda Gregaardova je bila!... In ti Murphy si ji vdrugič izrgal srce iz prsi. Če je sedaj postala zver, ta Mavda Gregaardova, ti, Murphy si jo pripravil do tega. — Spomni se Murphy, spomni se dobro na vse ono, kar se ti je dogodilo v zadnjih mesecih in tednih! Jaz Murphy in ne ti sem stala tokrat za kulisami ter napenjala nitke. Mavda Gregaardova, z njenim divjim hrepenenjem po osveti, ki je bila močnejša, kakor tili!

Vedno hitreje je govorila s prehitvajajočimi se besedami, z divjim, sikajočim besom, da je barona obhajala groza.

»Tu Murphy! krikneta nazadnje in njen glas se spremeni v sunkovito ihtenje... »Tu leži poslednje, karti je bilo ostalo. Dala sem bila ljubezen, katere ni bil od tebe nikoli prejel!... Ali nisi prišel Murphy po tvojega sina? Vzemi ga, Murphy! Ali se ne veseliš, da si ga končno vendarle našel!...« Njen glas zamre v krčevitem ihtenju.

»Mitja!« zatuli baron. »Moj sin!« Njegova močna postava vztrepeče. Potem se vzravna s poslednjo močjo, ki mu je še ostala.

»Mavda Gregaardova!« krikneta. »Obsodila si sebe in ne mene! Tvoj sin — tvoj in moj sin je živel še vse do pred nekaj minut! Takrat — takrat so bili pokopali tujega otroka in ne najinega. — Jaz sem hotel tako. Hotel sem zabrisati s tem vsak spomin na takrat. — Mitja Šutjakov je bil najin otrok! Mavda Gregaardova! Svojega lastnega sina si nagnala v smrt!«

Takrat plane Mavda divje tuleč proti baronu. »Ti lažeš!«

»Ti lažeš!«

Toda še predno se ji dvignejo izpred oči krvave megle, je soba zopet prazna.

Mavda se ne vzdrži več pokonci. Opoteče se, zaleti v steno, pade.

Iz nst ji privro peče.

V njenih očeh zaplapolajo prvi usmevi blaznosti.

81.

Naslednjega dopoldne pokliče sluga iz hotela »Du Lac« policijo. Gost na številki 23 je bil zaklenil svojo

sobo. Hišnik se spominja, da ga je bil sredi noči vzdramil nenadoma oster strel.

Ko policija odpre vrata se izkaže, da hišnik ni sanjal.

Na svoji postelji leži s prestreljenimi senci — baron Murphy.

82.

Prefekla so leta.

Iz tihega doma za živčno bolne, postavljenega na visokem griču v bližini jezera, stopi od strežnika podpirana stara veta ženska postava. Plaho se ozre krog sebe ter si zasenči z roko oči pred preveliko solnčno svetlobo. Počasi korak za korakom se opoteka navzdol proti dolini.

Ob otoku sredi jezera, ob otoku mrtvih, pristane majhen čolnček. Iz njega izstopi trudoma ženska postava, šibka kakor po dolgi bolezni. Potem izgine po lagoma na stezi... tam, kjer se stiskajo skale krog inženirjevega groba, ki je hotel nekoč roko v roko z »Gospodarico sveta« dati človeštvu novo bodočnost in novo srečo.

— V vili »Solitude« žive že davno drugi brezskrbni ljudje, ki ne vedo ničesar o strašni tragediji človeškega življenja, ki se je bila nekoč odigrala v njej. Toda tudi oni, kakor vsi prebivalci okolice jezera, poznajo prepresunljivo postavo te ženske, ki se vsako leto na isti dan zopet vrne, obložena s krvavo rdečimi rožami... sedaj že dola, dolga leta:

Mavda Gregaardova!

KONEC.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila

Na prodaj lahki avto (Oppel-Wagen), Fračko, Pobreška cesta 2. 630 3-3

Proda se mali Adler pisalni stroj, skore novi, Vicel, Glavni trg 5. 629 3-3

Skladiščnika, starejšo moč, za sprejem in oddajo blaga, sprejme takoj družba »Aktumulator«, Marijina ulica št. 10. 638 3-1

V medic. drogeriji Wolfram v Gosposki ulici 33 se sprejme praktikant iz bolise hiše. Prednost imajo srednješolci. 635 2-1

Narodna kavarna išče plačilnega natakara. — Nastop službe 1. maja. 642

Slamo, seno, krompir in drva ima za prodaj Andrej Oset, Maribor, Aleksandrova cesta 57. Telefon 88. Kupim vse vrste deželnih pridelkov. 600 10-7

Menjam svoje v sredini mesta ležeče stanovanje, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, kabineta, predsobe, z električno razsvetljavo in vsemi pritliklami, za stanovanje iz 4 sob, kuhinje, predsobe in pritliklami. Plačam enoletno najemnino in selitvene stroške. Ponudba pod »Zamenjava stanovanja« na upravo »Tabor«. 637 3-1

Mali štedilnik se ceno preda. Naslov v upravi lista. 641

Koruza

dobra, zobna in zdrobljena, primerna za krmo, se dobi najceneje pri 6363-1

Dragotin Kopic
Tattenbachova ul. 24.

„Grajska klet“.

Dospelo

sveže morske ribe

najboljših vrst.

G. Valjak, restavratel.

Cenj. občinstvu naznanjam, da je

kegljišče popolnoma preurejeno

ter se za obilen obisk priporoča

Franja Jež

restavratelka v „Narodnem domu“.

Toči se vsak dan sveže Bock-pivo iz pvarne Götze in pristna domača vina.

Dražbeni oklic.

Na podlagi sklepa okrajnega sodišča v Mariboru s dne 11. aprila 1922, Nc VI 824/22, bo dne

5. maja 1922

prostovoljna sodna dražba posestva vl. št. 248 kat. obč. Sv. Magdalena, obstoječega iz stavbene parcele št. 253 s hišo št. 7 v Stritarjevi ulici in dvoriščem v izmeri 605 m² in vrta parcele št. 473/13 v izmeri 294 m².

Dražba se vrši v pisarni podpisanega sodnega poverjenika v Mariboru, Marijina ulica št. 12 ob 9. uri dopoldne.

Izključna cena znaša 400.000 K, pod to ceno se ne proda.

Vsak ponudnik mora založiti pred začetkom dražbe v roki sodnega poverjenika varščino v znesku 40.000 K v gotovini ali v vložnih knjižicah varnega domačega hranilnega zavoda.

Prodajalec imata pravico, tekom treh dni po podelitvi demika pri sodišču izjaviti, da prodaje ne skleneta.

Dražbeni pogoji, zemljiškoknjižni izpisek in katastralni podatki so na vpogled v pisarni sodnega poverjenika.

Maribor, dne 24. aprila 1922.

Mihael Korber

notar kot sodni poverjenik.

639

645

Podpirajte Jugoslovensko Matico!